

поративного договору, в тому числі порядок вирішення безвихідної ситуації. Зроблено висновок, що у випадку нікчемності корпоративного договору або невиконання зобов'язань, рішення, прийняті на загальних зборах в порушення закону або договору не є недійсними, але можуть бути оскаржені. У цьому зв'язку прокоментовано доповнення ЦК України нормою статті 258, в якій закріплено одночасно і спосіб захисту порушеного права, і скорочений термін позовної давності щодо вимог про визнання недійсним рішення загальних зборів товариства.

Ключові слова: товариство, товариство з обмеженою відповідальністю, корпоративний договір, корпоративне право

Vasilieva V. Shareholders' Agreement in the light of recent changes in legislation on LLC and ALC

This article states that the Law of Ukraine «On Limited and Additional Liability Companies» for the first time used the term «corporate agreement» at the legislative level, and examines the regulatory impact of this law on this legal phenomenon. It is established that shareholders' agreement is also an act of exercising corporate legal capacity by participants of companies in a contractual form and generates corporate consequences; as well as that under this agreement the participants do not acquire any new rights - the terms of the agreement only establish the procedure for exercising their rights or refraining from exercising them. There are comments regarding the provisions of the legislation on gratuitousness of the shareholders' agreement and its invalidity as a consequence of the establishment of a condition for payment or counter-indemnification in the shareholders' agreement. The study outlines the range of legal relationships that may be the subject of a shareholders' agreement, including the procedure for resolving a deadlock. It is concluded that in case of invalidity of the shareholders' agreement or non-fulfillment of obligations, the decisions made at the general meeting in violation of the law or the agreement are not invalid, but can be appealed. In this regard, the amendment to the norm of Art. 258 of Civil Law Code, which set the new method of protection of the infringed right and reduced the appealing term for invalidation of the decision of the company general meeting.

Key words: company, limited liability company, shareholders' agreement, corporate law

Остап'як М.М.

УЧАСТЬ ТРЕТІХ ОСІБ У СПРОЩЕНОМУ ПОЗОВНОМУ ПРОВАДЖЕННІ: ПРАКТИЧНИЙ РАКУРС

УДК 347.9

Актуальність теми. Роль третіх осіб є особливою при їх залученні до цивільної справи, що розглядається у порядку спрощеного позовного провадження. Мета спрощеного позовного

провадження – розглянути справу незначної складності без зайвих процесуальних дій у розумні строки, що швидше та простіше у порівнянні зі загальним позовним провадженням. Водночас залучення третіх осіб може значно ускладнити та затягнути розгляд справи.

Стан дослідження. Серед науковців, які окремо досліджують інститут третіх осіб, можна відзначити праці С.С. Бичкової, В.В. Комарова, Д.М.Сібільова, М.Й. Штефана. Окремим аспектам спрощеного позовного провадження присвятили свої праці Ж.В. Васильєва-Шаламова, О.І. Ізарова, О.В. Колісник, С.О. Кравцова, Н.Ю. Панич, О.І. Попова, Ю.Д. Притика, Н.Ю. Сакара, О.С. Ткачук.

Метою цієї статті є розкриття практичних аспектів участі третіх осіб у цивільній справі, яка розглядається в порядку спрощеного позовного провадження; виокремлення особливостей участі таких осіб у спрощеному провадженні.

Основний виклад. Треті особи у цивільному процесі завжди вступають у справу, провадження в якій вже відкрито. Їх участь у справі зумовлена матеріально-правовою та процесуально-правовою заінтересованістю. Окрім того, участь у справі третіх осіб дозволяє суду повно та всебічно дослідити обставини справи, з'ясувати дійсні взаємовідносини учасників спору [1, с. 64]. Вступ та участь у справу третіх осіб є важливими процесуальними діями. В такий спосіб треті особи мають можливість захистити свої права та інтереси, які прямо чи побічно пов'язані зі спірними інтересами.

В главі 10 розділу 3 ЦПК України «Розгляд справ у порядку спрощеного провадження», третім особам присвячено тільки один абзац в частині 3 ст. 278 ЦПК, якою визначено строки, протягом яких треті особи можуть подати пояснення щодо позову та відзиву [2]. Інших норм в даній главі, які б регулювали участь третіх осіб у справі, що розглядається у порядку спрощеного позовного провадження, немає. Проте, ч. 1 ст. 279 ЦПК України, зазначає, що розгляд справи у порядку спрощеного позовного провадження здійснюється судом за правилами, встановленими цивільним процесуальним кодексом для розгляду справи в поряд-

ку загального позовного провадження, з особливостями, визначеними у цій главі [2]. Тобто, правовий статус, порядок вступу третіх осіб регулюються загальними положеннями ЦПК України, а подання заяв третіми особами, регулюється нормами загального позовного провадження.

Відповідно до ст. 52-53 ЦПК України, треті особи поділяються на третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору і третіх осіб, які не заявляють таких вимог. За визначенням М.Й. Штефана, треті особи, які заявляють самостійні вимоги на предмет спору, є суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин, які вступають у порушену в суді справу, пред'явивши позов на предмет спору до однієї чи двох сторін, з метою захистити особисті суб'єктивні матеріальні права чи охоронювані законом інтереси. Як основну ознаку цього виду третіх осіб науковець зазначає як заявлення самостійної вимоги на предмет спору між сторонами, що пред'являється по їх справі [3, с. 381].

Заявляючи самостійні вимоги щодо предмета спору, вони тим самим заявляють про наявність у них самостійних прав, відмінних та незалежних від прав сторін. При вступі у справу третьої особи, яка заявляє самостійні вимоги щодо предмета спору, суд розглядає спільно дві вимоги (позивача та третьої особи), хоча ці вимоги могли б бути розглянуті і в різних судових провадженнях. Причому обов'язковою умовою спільного розгляду вимог позивача та третьої особи є єдиний предмет спору. Задоволення сторін укладенням мирової угоди чи в результаті розгляду справи судом першої інстанції не перешкодить третій особі вимагати відповідно розгляду судом її вимоги до сторін чи порушити касаційне провадження [4, с. 309].

В період з 01.04.2019р. по 01.04.2020р. Івано-Франківським міським судом було розглянуто загалом 470 справ в порядку спрощеного позовного провадження. В жодній справі не брали участь треті особи, які заявляють самостійні вимоги на предмет спору. Треті особи, які не заявляли самостійних вимог на предмет спору брали участь тільки у 12 справах, а це менше 3% від загального обсягу справ, які розглядалися у спрощеному провадженні за ви-

щезазначений період часу [5]. Відсутність третіх осіб із самостійними вимогами в справі, яка розглядається в порядку спрощеного провадження, свідчить про особливу процесуальну роль та статус таких осіб.

Третя особа, яка заявляє самостійні вимоги на предмет спору, значно ускладнює справу. Вступає така особа у справу шляхом подання позову до однієї або декілька сторін. На додачу, відповідно до ч. 3 ст. 52 ЦПК України, третя особа, яка заявляє самостійні вимоги на предмет спору, користується усіма правами і несе усі обов'язки позивача. Фактично, така особа – це ще один позивач, який має власну заінтересованість у вирішенні спору, та буде використовувати всі доступні правові засоби для захисту своїх прав. Всі ці дії є додатковим навантаженням для судді, котрий має вирішити спір по суті, розібравшись в усіх доводах, клопотаннях, заявах. В спрощеному позовному провадженні вступ третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги на предмет спору, може перешкодити самій суті спрощеного позовного провадження. Адже розглянути таку справу, відповідно до мети спрощеного позовного провадження – швидко, ефективно і без зайвих процесуальних дій, видається практично неможливим. Процесуально справа ускладнена самою участю третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги, їхніми активними процесуальними діями у справі, які спрямовані на захист власних інтересів. Матеріально ж справа ускладнена власним інтересом третьої особи та її самостійними вимогами на предмет спору, які не пов'язані із вимогою позивача.

Відповідно до ч. 3 ст. 274 ЦПК України, при вирішенні питання про розгляд справи в порядку спрощеного або загального позовного провадження, суд враховує обсяг та характер доказів у справі, в тому числі чи потрібно у справі призначити експертизу, викликати свідків; бере до уваги кількість сторін та інших учасників справи; значення справи для сторін. Тобто, суд на початку розгляду позовної заяви повинен вирішити, чи наявність третіх осіб вплине на розгляд справи, а також враховувати значення справи для третіх осіб, що в кожному конкретному випадку є специфічним. Відповідно участь третьої особи із самостійними вимогами збільшує кількість суб'єктів цивільно-процесуальних

правовідносин, що як наслідок призводить до розширення обсягу доказів у справі.

Окрім того, вступ у справу третіх осіб, які заявляються самостійні вимоги на предмет спору, може бути використаний як важливий тактичний прийом з боку сторони. Залучення третіх осіб з тактичних міркувань змінює розстановку сил в процесі, розширює предмет доказування, ускладнює судовий розгляд. Крім позивача, на предмет позову претендує інша особа. З тактичних міркувань вимоги третьої особи формулюються так, щоб вони були аналогічними до вимог позивача, або так, щоб їх задоволення перешкоджало задоволенню вимог позивача. Третю особу можуть умисно залучати у процес з можливістю переведення розгляду справи в загальне позовне провадження [6, с. 133]. Метою таких маніпуляцій є ні що інше, як намагання затягнути судовий розгляд у справі, що є очевидним зловживанням процесуальними правами. Знову ж таки, ці дії перешкоджатимуть розгляду справи за спрощеною позовною процедурою. Судді повинні враховувати цей аспект, що не завжди є очевидним.

Недоцільність участі третіх осіб, які заявляють вимоги на предмет спору, у справі, яка розглядається в порядку спрощеного позовного провадження, є більш ніж очевидна.

Треті особи, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору, на відміну від третіх осіб, які заявляють такі вимоги, на практиці залучаються до розгляду справи в порядку спрощеного позовного провадження. Теоретично це пов'язано з їхньою правовою природою. Треті особи, які не заявляють самостійні вимоги, мають матеріально-правовий зв'язок з особою, на боці якої виступає третя особа. Рішення у справі може наперед вплинути на права та обов'язки, які виникли між стороною і третьою особою. Така особа не є суб'єктом спірного матеріального правовідношення, а рішення суду не зачіпає суб'єктивних прав третіх осіб [7, с. 70-71].

Як зазначає науковець Д.М. Сібільов, такі треті особи є автономними суб'єктами цивільного процесу, хоча і пов'язаними із стороною процесу певними матеріально-правовими відноси-

нами. З них нічого не може бути стягнуто і нічого не може бути присуджено за рішенням суду у справі [8, с. 4].

Кількість справ за участі третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору, у справах, що розглядаються за правилами спрощеного позовного провадження, є нечисельною, а їхня участь є формальною.

Так, у справі № 344/9054/18 за позовом Особа 1 до Особа 3 про усунення перешкод в користуванні земельною ділянкою, третьою особою без самостійних вимог виступала Івано-Франківська міська рада, яка подала письмові пояснення на позов [9]. В іншій справі № 344/11594/18, за позовом Особа 1 до ТзОВ ВКФ «Інпро-сервіс ЛТД» та Особа 2 про усунення перешкод у користуванні власними нежитловими будівлями та відшкодування моральної шкоди, третьою особою без самостійних вимог виступало Управління з питань державного архітектурно-будівельного контролю. Третя особа подала письмові пояснення на позов, зазначивши, що питання, які є предметом дослідження у спірних правовідносинах, не відносяться до компетенції третьої особи [10].

Якщо проаналізувати справи, що розглядаються в порядку спрощеного позовного провадження, за участю третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог, можна зробити висновок, що предметом спору є стягнення заборгованості, стягнення аліментів, встановлення певних фактів, визнання права або ж скасування рестрації. Третіми особами в таких справах, зазвичай, виступають державні органи, які залучаються судами не так для захисту їхніх прав чи всебічного розгляду справи з урахуванням всіх обставин справи, а задля своєрідного «страхування», щоб виключити ще одну причину для оскарження судового рішення.

Проте як треті особи без самостійних вимог залучаються також і фізичні особи. Так, в справі № 344/19610/19 Івано-Франківського міського суду Івано-Франківської області, про стягнення аліментів на утримання повнолітньої дитини, яка продовжує навчання, третьою особою, без самостійних вимог на стороні позивача було залучену повнолітню дитину. Остання подала заяву про розгляд справи у її відсутності, позов просила задовольнити та не заперечила, щодо стягнення аліментів на її утримання в користь

матері [11]. В таких справах позивачами можуть виступати самі повнолітні діти на користь яких будуть стягуватися аліменти, що не потребує додаткового залучення третіх осіб. Як це має місце в справі № 947/31265/19 Київського районного суду м. Одеси, про стягнення аліментів на повнолітню дитину, яка продовжує навчання [12]. Варто зауважити, що повнолітні діти можуть і не залучатися до розгляду справи про стягнення аліментів, ця обставина не впливає на винесення законного рішення. Наприклад, в справі № 344/22485/19 Івано-Франківського міського суду Івано-Франківської області, про стягнення аліментів на повнолітню дитину, яка навчається, учасниками справи були батьки дитини. Повнолітня дитина не була залучена до розгляду справи ні судом, ні позивачем [13].

Сьогодні складається неоднорідна практика залучення до розгляду справи в порядку спрощеного позовного провадження як державних органів, органів місцевого самоврядування, так і юридичних та фізичних осіб як третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору.

Активних дій третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору, фактично немає у спрощеному позовному провадженні. Адже очевидність фактів та доказів – проста, а в сторін відсутній активний конфлікт щодо предмету спору. Окрім того, такі особи не завжди з'являються у судові засідання і переважно подають письмово свої висновки на ті чи інші обставини справи. Такі висновки не є основним доказом у справі, не мають заздалегідь встановленої сили, позаяк, відповідно до ч. 3 ст. 89 ЦПК України суд оцінює зібрані докази у справі в цілому. Як зазначає В.В. Комаров, незалучення третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору, до участі у справі не може спричинити незаконності судового рішення та його скасування [4, с. 319]. Наприклад, в справі № 344/13886/17 Івано-Франківського міського суду Івано-Франківської області, про визнання права власності на автомобіль, суд за клопотанням позивача залучив третю особу, яка не заявляє самостійні вимоги на предмет спору – Регіональний сервісний центр МВС. Представник третьої особи до суду не прибув, проте подав письмові

пояснення, в яких просив суд у задоволенні позову відмовити. Рішенням Івано-Франківського міського суду від 30.01.2020р. позов задоволено [14].

Слід погодитися з Д.М. Сібільовим, який зазначає, що швидкі темпи розвитку правової доктрини та чималих законодавчих змін призвели до неправильного розуміння правосуб'єктності третіх осіб, які не заявляють самостійні вимоги на предмет спору та їх ролі у цивільному процесі. Їх роль значно переоцінюють, що відбилося у контексті ч. 3 ст. 53 ЦПК України. Науковець зазначає, що зазначена норма не відповідає змісту правосуб'єктності третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, умовам їх участі у цивільному процесі. Судове рішення може вплинути на права та обов'язки лише тих осіб, які є суб'єктами спірних матеріальних правовідносин, тобто сторін [8, с. 5].

Аналізуючи цивільні справи, що розглядалися в порядку спрощеного позовного провадження за участю третіх осіб, можна зробити наступні висновки. Справи за участю третіх осіб, які заявляють вимоги на предмет спору, розглядаються в загальному позовному порядку. Про це свідчить статистика справ Івано-Франківського міського суду в період з 01.04.2019р. по 01.04.2020р. Кількість справ за участі третіх осіб без самостійних вимог надзвичайно невелика. Зазвичай, це справи про стягнення коштів, аліментів, заборгованості; про усунення перешкод у користуванні майном; про визнання права власності; про зобов'язання вчинити певні дії; про визнання договору недійсним. Необхідність їхнього залучення до справи подекуди є спірною, а їхня участь у спрощеному позовному провадженні переважно є формальною, тому вони не вчиняють активних процесуальних дій.

Треті особи, які заявляють самостійні вимоги на предмет спору, повинні брати участь тільки у загальному позовному провадженні, а не в спрощеному. Позаяк справа ускладнена їхніми матеріально-правовими та процесуально-правовими інтересами і вони не можуть в повній мірі захистити свої права в спрощеному провадженні. Треті особи, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору також не повинні брати участь у справі, яка розглядається за правилами спрощеного позовного провадження. Їх

важливість у цивільному процесі на даний час є викривленою. Органи державної влади та місцевого самоврядування беруть участь у справі, яка розглядається в спрощеному порядку, як треті особи без самостійних вимог у силу своєї правової природи та покладених на них функцій, прописаних в букві закону. Дану формальність про обов'язковість їх залучення судом потрібно виключити. Відповідні висновки, які можуть зіграти допоміжну роль, позивач чи відповідач може за власним бажанням витребувати у потенційних третіх осіб самотужки, без включення останніх в процес. Залучення фізичних осіб, як третіх без самостійних вимог на предмет спору, також недоцільно. Адже такі особи не мають правового інтересу відносно предмету позову, а рішення ухвалене без їх участі, не буде вважатися незаконним. Тому задля збереження мети спрощеної процедури, пропонується виключити участь третіх осіб у розгляді справи, яка розглядається у спрощеному позовному порядку.

1. Кравчук В.М., Угриновська О.І. *Науково-практичний коментар Цивільного процесуального кодексу України*. Київ: Істина, 2006. 943с.
2. *Цивільний процесуальний кодекс України № 1618-IV від 18.03.2004 р.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15/sp:wide-#n8795> (дата звернення 05.05.2020 р.)
3. Штефан М. Й. *Цивільний процес [підруч. для юридичних спеціальностей вищих закладів освіти]*. Київ: Ін Юре, 1997. 608 с.
4. *Курс цивільного процесу: підручник / В. В. Комаров, В. А. Бігун, В. В. Баранкова та ін. ; за ред. В. В. Комарова*. Харків: Право, 2011. 1352 с.
5. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/> (дата звернення 29.04.2020 р.)
6. *Науково-практичний коментар Цивільного процесуального кодексу України / В.М. Кравчук, О.І. Угриновська*. Київ: Істина, 2006. 944 с.
7. *Цивільний процес [Текст]: навч. посіб / Сергій Володимирович Васильєв*. Харків: Одиссей, 2008. 480 с.
8. Сібільов Д. М. *Треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору: окремі питання доктрини та законодавчі тренди. Теорія і практика правознавства*. 2018. Вип. 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tipp_2018_2_5.

9. Рішення Івано-Франківського міського суду Івано-Франківської області від 18.02.2020р. у справі № 344/9054/18. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/87807853> (дата звернення 30.04.2020 р.)
10. Рішення Івано-Франківського міського суду Івано-Франківської області від 20.02.2020р. у справі № 344/11594/18. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/87876358> (дата звернення 30.04.2020 р.)
11. Рішення Івано-Франківського міського суду Івано-Франківської області від 02.12.2019р. у справі № 344/19610/19. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/86049904> (дата звернення 30.04.2020 р.)
12. Рішення Київського районного суду м. Одеси від 15.04.2020р. у справі № 947/31265/19. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/88779275> (дата звернення 30.04.2020 р.)
13. Рішення Івано-Франківського міського суду Івано-Франківської області від 11.03.2020р. у справі № 344/22485/19. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/88126989> (дата звернення 30.04.2020 р.)
14. Рішення Івано-Франківського міського суду Івано-Франківської області від 30.01.2020р. у справі № 344/13886/17. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/87400749> (дата звернення 30.04.2020 р.)

Остап'як М.М. Участь третіх осіб у спрощеному позовному провадженні: практичний ракурс

Треті особи є особливими суб'єктами у цивільному процесі. Неправильне розуміння їхньої правосуб'єктивності та ролі у цивільному судочинстві може нівелювати основні засади судочинства щодо участі третіх осіб та окремих процесуальних механізмів розгляду цивільної справи, зокрема в спрощеному позовному провадженні. Спрощене позовне провадження є новим механізмом розгляду цивільних справ, який призначений для розгляду справи з меншими затратами часу та процесуальних кроків. Мета даного механізму – спростити розгляд справи, треті особи у свою чергу своїй вступом у розгляд справи за спрощеною процедурою та процесуальними діями додають труднощів у досягненні мети спрощеного провадження.

Зокрема, участь третіх осіб у справі, яка розглядається в порядку спрощеного позовного провадження, є доволі спірною. Треті особи із самостійними вимогами мають власні правові інтереси, від'ємні від інтересів сторін і заявляючи самостійні вимоги на предмет спору вступають у справу, як ще один позивач. Водночас процесуально та матеріально ускладнюють розгляд справи по суті в суді. Суд розглядає дві вимоги, позивача і третьої особи, і навіть у разі укладення мирової угоди, третя особа має право на розгляд її правових вимог та подальше оскарження справи. Також третім особам, які заявляють самостійні вимоги на предмет спору, практично неможливо на належному рівні захистити свої права у спрощених процедурах розгляду справи.

Натомість, участь в справі третіх осіб, які не заявляють самостійні вимоги на предмет спору, в спрощеному провадженні є незначним і формальним. Такі особи не мають правового інтересу відносно предмету позову. Часто в їх залученні до розгляду справи в порядку спрощеного провадження немає необхідності. Проте, через неправильне розуміння законодавцем правосуб'єктності третіх осіб без самостійних вимог, судді залучають їх до розгляду справи в порядку спрощеного позовного провадження.

Практичне дослідження поєднане з теоретичною базою щодо участі третіх осіб у спрощеному позовному провадженні дозволить виокремити відповідні закономірності, зрозуміти їх роль у спрощених процедурах та дослідити ефективність спрощеного позовного провадження у розгляді цивільної справи за участі третіх осіб.

Ключові слова: спрощене позовне провадження; треті особи; правовий інтерес; значення третіх осіб.

Ostapiak M.M. Participation of third parties in simplified lawsuit procedure: a practical aspect

Third parties are special subjects in the civil process. Misunderstanding of their legal personality and their role in civil proceedings may undermine the basic principles of legal proceedings regarding the participation of third parties and the individual procedural mechanisms of civil proceedings, in particular in a simplified lawsuit procedure. A simplified lawsuit procedure is a new mechanism for consideration of civil cases. By which cases are dealt more quickly and with less procedural action. The purpose of this mechanism is to simplify the consideration of the case in the court. Third parties add difficulty in achieving this purpose by becoming procedural subjects in the case under consideration of the simplified procedure.

In particular, the involvement of third parties in the case under simplified lawsuit proceedings is quite controversial. After all, the third parties claiming independent claims have their own legal interests, different from the interests of the parties. They claiming independent claims for the subject of the dispute and they enter the litigation as another claimant. At the same time, they materially and procedurally complicate the consideration of the case on the merits in court. The court simultaneously considers two claims - the plaintiff and the third party. Even in the event of a settlement agreement between the plaintiff and the defendant, the third party has the right to consider its legal claims by the court and further appeal the case. Also, it is practically impossible for third parties who file separate claims for a dispute to properly defend their rights in simplified lawsuit procedures.

On the other hand, participation in the case of third parties who do not make separate claims for a dispute in the simplified lawsuit proceedings is negligible and formal. Such persons have no legal interest in the subject matter of the claim. Often, there is no need to involve them in court proceedings. However, due to misunderstandings by the legislature of the legal personality of third parties who do not make separate claims for a dispute, the judges involve them in the case in a simplified lawsuit procedure.

Practical research combined with a theoretical basis on the involvement of third parties in the simplified lawsuit procedure will highlight the relevant regularities, understand their role in simplified procedures, and examine the effectiveness of a simplified lawsuit procedure with a third party.

Key words: simplified lawsuit proceedings; third parties; legal interest; the value of third parties

Стратюк О. М.

ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ ПРАВОНАСТУПНИЦТВА ПРИ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ

УДК 347.72

Постановка проблеми. Більшість дефініцій «реорганізація» включає в себе визначення реорганізації як «особливої процедури», «особливого правового явища», «особливого процесу», «цивільно-правового інституту», «тривалого процесу», при якому одні юридичні особи припиняються, а на їх майновій основі виникають інші юридичні особи. Проте у Концепції розвитку корпоративного законодавства України від 03. 10. 2007р. наголошується, що реорганізація має бути визначена як правонаступництво між юридичними особами, тобто комплексний одночасний перехід усього чи частини майна, прав та обов'язків від одних юридичних осіб (правопередників), які можуть припинитись чи продовжувати існування, до інших новостворених або існуючих юридичних осіб (правонаступників) [7, с. 17]. Таку ж думку висловлює О. Р. Кібенко [6, с. 9], З. В. Ромовська [14, с. 316], які акцентують увагу на тому, що юридична суть реорганізації полягає у правонаступництві, а саме у переході всього або частини майна юридичної особи – правопередника (майнові фонди, особисті та майнові права, договірні і недоговірні права та обов'язки) до юридичної особи – правонаступника. У зв'язку з наведеними міркуваннями дослідження питання про правонаступництво при реорганізації підприємницьких юридичних осіб має важливе практичне значення і потребує особливої уваги наукового спрямування.